

Integraal afwegingskader beleid en regelgeving betreffende het wijzigingsbesluit van het Besluit gebruik meststoffen en het Besluit activiteiten leefomgeving per 1 januari 2023.

1. Wat is de aanleiding?

In het zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn 2022-2025 zijn maatregelen opgenomen die gedurende de looptijd van het actieprogramma worden geïmplementeerd om uitspoeling van nitraten uit agrarische bronnen te verminderen en de waterkwaliteit in Nederland te verbeteren. Voorafgaand aan de vaststelling van het zevende actieprogramma heeft veelvuldig overleg met belangenorganisaties plaatsgevonden. Het ontwerpprogramma is in het kader van de verplichte milieueffectrapportage geconsulteerd waardoor een ieder in de gelegenheid is gesteld hierop te reageren. De hier voorgelegde maatregelen dienen per 1 januari 2023 in te gaan en worden hiertoe opgenomen in het Besluit gebruik meststoffen. Het Besluit gebruik meststoffen zal overgaan in het Besluit activiteiten leefomgeving als op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking treedt.

2. Wie zijn betrokken?

De agrarische sector is hierbij betrokken, en dan specifiek de agrarische bedrijven en de loonwerkers evenals waterschappen. Als ook de uitvoerende instanties van de Rijksoverheid (RVO.nl en NVWA).

3. Wat is het probleem?

De waterkwaliteit in Nederland is nog onvoldoende. Lokaal is de nitraatconcentratie nog te hoog, zeker op bouwland op zand- en lössgrond. Daarom is bij het opstellen van het zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn besloten dat aanvullende maatregelen benodigd zijn.

4. Wat is het doel?

Het doel is om te voldoen aan de gestelde verplichtingen van de Nitraatrichtlijn door onder andere maatregelen te treffen om de hoge nitraatconcentraties op met name zand- en lössgrond op bouwland te verminderen. Door het verschuiven van de uitrijdperiode voor drijfmest of vloeibaar zuiveringsslib op bouwland komt het moment van bemesting dicht op het moment van inzaaien te liggen. Hierdoor wordt tussentijdse uit- en afspoeling naar grond- en oppervlaktewater verminderd en heeft dit dus een positief effect op de waterkwaliteit. Door het toepassen van een kortere rotatie met rustgewassen wordt de water- en bodemkwaliteit verbeterd. Ook de maatregel die de uitrijdperiode voor vaste strotijke mest verruimt draagt bij aan een betere bodemkwaliteit. Een betere bodemkwaliteit heeft minder uit- en afspoeling van nutriënten als gevolg doordat het de doorworteling, infiltratiecapaciteit en het waterbergend vermogen verbetert.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De verplichting te voldoen aan de Europese Nitraatrichtlijn.

6. Wat is het beste instrument?

Het beste instrument volgt uit een afweging tussen een maatregel die leidt tot een effectieve verbetering van de waterkwaliteit en de praktische uitvoerbaarheid van een maatregel. Een maatregel die zowel praktisch uitvoerbaar als effectief is, is de beste keuze. Bij de uitwerking van het Besluit gebruik meststoffen en het Besluit activiteiten leefomgeving is gepoogd hierin een optimale afweging te maken.

7. Wat zijn de gevolgen?

Met het vervroegen van de uitrijddatum voor vaste strotijke mest krijgt de landbouwsector meer mogelijkheden om organische stof rijke meststoffen in de vorm van vaste strotijke mest toe te passen op een moment dat dit ten goede kan komen aan bodemkwaliteit en weidevogelbeheer. De maatregel 1:4 rotatie met rustgewassen zal op graasdierbedrijven met eigen grasland, waaronder

veel melkveebedrijven, over het algemeen bijna geen wijzigingen opleveren in de bedrijfsvoering. Alleen op percelen waar nu andere gewassen worden geteeld dan gras of langjarige en biologische teelten, dient een continu teelt van niet-rustgewassen gewijzigd te worden in een afwisseling met rustgewassen. Voor openteelt bedrijven met veel uitspoelingsgevoelige gewassen heeft de maatregel meer effect. Dit geldt ook voor telers die veel gebruik maken van kortdurende pachtpercelen en met name ook voor verpachters van dit type percelen. Voor landbouwers die een gewas telen welke voor 15 maart bemesting nodig heeft geldt een meldingsplicht.